

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Pontificij iuris, Contractuum, seu Dispositionum inter viuos materias
distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm XXVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96504](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96504)

miter laesum, sicut contingit in minore, qui lucrosam hereditatem sibi delatam repudiavit. l. & si. §. restitutus. ff. de mino. l. 1. & 2. C. si ut missi. & l. si. C. de repud. hered. minor enim, & ecclesia, seu monasterium ratione laesionis quò ad petendam restitutionem aequiparantur. c. 1. extra de in integ. rest. c. 1. eod. tit. in 6. & in cle. Potest ergo monasterium dicere repudiationem nullam rōne doli, & quatenus sit aliqua, petere aduersus illam restitutionem in integrum: & hac petitio, seu libellus alternatiuus maximè in ecclesia procedit, & substat, ut est tex. ibiq; Abb. in c. olim. il. 2. extra de priuile. Et ex his in sententiam praefati Excell. Do. Ludouici Syluestri eundem esse duxi. Laus Deo.

S V M M A E.

- 1 Prescriptio nulla, nisi quae trigeneraria aduersus ecclesiam locū habet, & statuta laicorum aliter de prescriptione loquentia non comprehendunt ecclesias, nec monasteria.
- 2 Ius civile in ecclesijs, & personis ecclesiasticis non seruatur in casibus, in quibus per ius canonicum expresse prouisum reperitur, sed solum in subsidium.
- 3 Ecclesia in omnibus, & praecipue in praedudicibus aequiparatur pupillis, & minoribus.
- 4 Ingressus, & professio religionis si suauis, & seductione religiosorum fiant, ualent quidem, sed bona ingressi alias monasterio quaerenda non monasterio, sed heredibus statim acquiruntur.
- 5 Heredum appellatione continentur etiam legatarij, & fideicommissarij.
- 6 Conditio de non ingrediendo religionem, seu alias impeditiua matrimonij tam spiritualis, quam temporalis legato, aut alij dispositioni testatoris adiecta quando ualeat, & sit adimplenda, & quando secus.

E P I T O M E.

CONDITIONEM de non ingrediendo religionem aliquam in specie adiectam dispositioni testatoris hic ualere, nec esse reiiciendam, nec haberi pro non scripta, demonstratur.

CONSILIVM XXVII.

IN causa fratrum S. Dominici, litisq; cōsortum contra Do. Hannibalem super possessione intentato, vñ dicendum, tempus ad illud intentandum non esse lapsum: quia & si decursum sit decennium à morte testatoris, tamen non dñ adhuc praescriptum, quia f aduersus ecclesiam nulla alia decurrit praescriptio, nisi quadragenaria, ut in c. de quarta. & in c. illud. de praescri. neq; ex statuti, uel iuris ciuilibis dispoñe contrarium introducete potest ecclesia praedudicium generari, ut in c. uigilanti. eod. tit. & ideo licet huic remedio possessionis per statuta ciuitatis Bononiae praefixum fuerit spatium decem annorum, tamen hñmōi statuta laicorum non cōprehendunt ecclesias, nec monasteria. c. ecclesia Sanctae Mariae. & c. quae in ecclesiarum. extra de consti. & c. si. de reb. eccl. non alie. Similiter per dispoñem l. si. C. de edict. diui. A. dr. toll. non uidetur excludi, ubi remedio d. l. praescribitur praescriptione longi temporis, ut ibi, quia cum expresse prouisum sit per ius canonicum, q nulla alia praescriptio longi, uel longissimi temporis, quae inter priuatos, & seculares locum habet, possit contra ecclesiam, & personas ecclesiasticas decurrere, nisi illa, quae est quadraginta annorum, non obstante lege contrarium in hoc disponente, ut in d. c. uigilanti. & in d. c. illud. & faciunt ea, quae plenè habentur in c. 1. extra de consti. & in c. 1. de noui oper. nunc. cum glo. & ibi Doct. ubi in ecclesijs, & personis ec-

clesiasticis ius civile non seruatur in casibus, in quibus expresse per ius canonicum prouisum reperitur, sed solum in subsidium. c. si in adiutorium. 1. o. dist. 2. Ant. in c. cum causam. de dol. & contu. & quò ad tollendum ius ecclesijs ex cursu temporis reperitur per ius canonicum prouisum, ergo & c. Praterea per statuta ciuitatis Bononiae sub rubri. quòd nullus post annum & c. quo cautum fuit, possessionum competes heredi ad adipiscendam possessionem bonorum hereditatis tolli spatio decem annorum, excipitur pupilli, minores, & quidam alij, quibus dictum remedium competere posset, ut illud èt ultra decennium intentare ualeant: sed & ecclesia in omnibus, & praecipue in praedudicibus aequiparatur pupillis, ut in c. extra de in integ. rest. ergo in casu isto èt ecclesiae hoc remedio possessionis ultra decennium uti permissum erit: quia aequiparatorum eadem esse debet dispositio. c. translatio. de consti. cum sim. ¶ Quo uero ad merita causae, an dispositio testatoris, qua ad bona hereditatis uocauit dictos fratres S. Dominici, & alias personas ecclesiasticas, & loca pia sub conditione, & in casu, quibus dictus D. Hannibal tunc existens in monasterio S. Saluatoris indutus habitu nouitiorum infra tempus probationis profiteretur in dicta religionem, prout destinauerat, ualida sit, an uero pro non scripta habeatur, cum uideatur esse uita contemplatiua impeditiua ad rex. in §. sed & hac praesenti. in auth. de sancti Episcopi. & hñ in c. in praesentia. de proba. & in auth. nisi rogati. C. ad Treb. de iure concludendum esse arbitror, q ex quo dictus D. Hannibal professus fuit in dicta religionem, & sic euenit conditio, propter quam dicta pia loca ad praedicta bonauocari fuerunt, illa sunt debita dictis pijs locis, & ad ea sunt deuoluta, & primo, quia, ut fatetur D. Hannibal in positionibus, ipse ingressus fuit religionem S. Saluatoris, & in illa professionem emisit suauis, & seductione, siue circumscriptione religiosorum dicti monasterij: quo fit, ut licet ingressus, & professio tenuerit, quia non dñ circumuentus, qui se Deo coniungit. c. cū dilecti. cū ibi no. ext. quod met. cau. tñ propter talē circumscriptionem bona, quae ex ingressu erant monasteria quaerenda, ut in auth. ingressi. C. de sacros. eccl. statim fuerunt acquisita illis, qui uel ex testamento, uel ab intestato successuri erant. c. constituit. 2. o. q. 3. & c. constituit. ubi est similis tex. 1. o. q. ult. ubi heredes uocant, & quorū appellatione legatarij, & fideicommissarij èt contineri dñr, ut in l. filiulus. §. si. ff. quod cū eo. ibiq; Alex. in apostil. ad Bar. & l. i. §. de illo. ubi Bar. & Alex. ff. ad Treb. cum sim. Succedere aut in bonis, de quibus agitur, debebant frēs S. Dominici, & alia loca pia, ergo & c. ¶ Secundò institutioni factae de dicto Hannibale fuit adiecta conditio de non ingrediendo religionem S. Saluatoris, in qua ipse tanquam nouitius iam erat uelutibus dictae religionis indutus, quae conditio & si posset dicitur impeditiua religionis in specie, hoc est illius monasterij, non tñ in genere, quin posset aliam ingredi. arg. c. constitutionem. de regul. in 6. & ad ea, quae habentur per Abb. in c. in pntia. col. 8. de prob. Ergo talis conditio adiecta non est reiicienda, immò adimplenda ad effectum consequendi disposita in testamento. arg. l. cum ira. & ibi Bal. & in l. hoc modo. ff. de cond. & de monstra. arguendo de conditione impeditiua matrimonij carnalis ad illam, quae posset dici impeditiua matrimonij spūalis, hoc est ingressus monasterij, pro ut arguit ibi Bal. & ut faciunt Scrib. in d. c. in pntia. & not. in d. §. sed & hac praesenti. ¶ Tertiò conditio impeditiua matrimonij spūalis, hoc est ingressus monasterij, uel matrimonij temporalis reiicitur, & habetur pro non scripta. d. §. sed & hac praesenti. cum sim. Sed fallit in casu, quando in defectum conditionis huiusmodi

iusmodi alia pia cā, siue ecclesia fuisset substituta, & uocata, ut in casu occurrenti, veluti in terminis probatur. in §. si tamen, qui ponitur post d. §. sed hæc præfenti. in auth. de sanctiss. epif. & est glo. si. quam Doct. sequuntur in uer. instituit. in d. c. in præsentia. idemq; sensus glo. si. in fi. ver. in auth. nisi rogati. C. ad trebell. nā priuilegiatus non debet uti suo priuilegio ꝛ aliū æquē priuilegiatū ad tradita latē p. Bar. in auth. quas actiones. C. de sacros. eccles. priuilegiatum. n. est monasterium, in quod quis ingreditur, q̄ conditio adiecta ingredienti, per quā ab ingressu retrahi posset, fauore monasterij reijciatur, ut in d. §. sed & hæc præfenti. & habetur in d. auth. ingressi. & in d. c. in præsentia. ergo monasterium nō debet hoc priuilegio uti in casu, quo deficiente cōditione aliud monasterium, uel alia pia causa uocaretur. ¶ Quarto dicta conditio habetur pro non scripta, ipso ingrediente p̄seuerante in monasterio, at si in eo non p̄seueraret, illudq; exiret, prout Do. Hannibal exiuit, tunc non debet hoc solatio frui, ut in §. hoc autem solatio. in auth. de sanctiss. epif. per quem tex. limitatur ea, quæ habentur in d. §. sed & hæc præfenti. & in d. c. in præsentia. ¶ Quinto relictā sub cōditione impeditiua uitæ cōtemplatiuæ, & matrimonij spiritualis debentur, etiā si illa conditio non fuerit adimpleta, quia h̄ pro non scripta fauore ingressus monasterij, ut ei bona possint acquiri, ut sit præ, quæ uera sunt regulariter, nisi prius expressē cōfiter de mente testatoris, qui reliquit, aut instituit, sed qñ testator expressē prohibuit bona posse monasterio, & ingredienti acquiri in casu, quo conditio deficeret, & hæres, uel legatarius, neglecta expressā dispositione testatoris, esset ingressus monasterium, tūc ꝛ expressam uoluntatē testatoris bona non debent acquiri ingredienti, seu monasterio, sed illis, quibus testator expressē uoluit acquiri, ut uoluit Dec. in confi. 239. & in d. c. in præsentia. col. 29. cum seq. ex mente Bal. in l. deo nobis. in 1. col. C. de epif. & cle. & D. Ant. in d. c. in præsentia, & est de mēte gl. cuius motiua nobis inferiunt. in d. auth. nisi rogati. in ult. col. ¶ Nec aduerfatur illud, qđ ipsemet Dec. in d. c. in præsentia. col. 25. inquit, & v̄ communis opinio, qđ si alicui fuit aliquid relictū, si non fuerit ingressus monasterium, seu religionē, talis conditio reijciatur, & habetur pro non adiecta, & legatarius etiam ingrediendo legatū consequitur, quia respondetur primo illud uerum esse, qđ talis conditio esset generaliter impeditiua uitæ cōtemplatiuæ, & religionis in genere, & in specie, secus si in specie tantum, ut supra dictū fuit. Secundo dī co motiuium esse uerū, & procedere, qñ de tacita uoluntate testatoris dicebatur tacite constare ipsum non uoluisse bona monasterio acquiri debere, ut qđ nō prohibuit monasterio acquirenda fore, sed tacite debebant acquiri mediante ingressu, iuxta text. in d. auth. ingressi. scilicet si expressē appareret testatorem nullo modo uoluisse acquiri debere monasterio, qđ ingressus fuit ille, cui fuit relictum, aut qui hæres institutus fuit per prædicta: & hoc modo debet intelligi id, qđ uoluit Bar. in l. si. C. de pactis. col. 3. dicens, qđ dispositio d. §. sed & hæc præfenti. loquitur in iure iā quæsitō monasterio, quod ita facillē non tollitur, secus in iure quærendo, quod testator apponendo talē conditionem expressē etiam prohibuit monasterio debere acquiri, sed uoluit in casu cōditionis deficiētis alteri acquiri, & præcipuē qñ expressē uoluit acquiri debere alteri ecclesie, aut piæ causæ, ut factū fuit in casu, de quo agitur, nā tunc absq; dubio ingredienti, seu monasterio ꝛ expressam uoluntatē testatoris acquiri nō debet, sed illi piæ causæ, seu monasterio, cui fuisset relictū in casu, quo hæres, uel legatarius monasteriū ingressus esset ꝛ expressam testatoris uoluntatē, q̄ saltē in

hoc casu est seruanda. Hæc pauca pro aliquali informatione excellentissimi Domini Auditoris dixisse uolui. Laus Deo.

S V M M A E.

- 1 Legatum factum mulieri, cum monachabitur, dicitur factum sub conditione: Nec ante factam professionem debetur. num. 4.
- Nec ad monasterium transmittitur, decedente muliere in monasterio infra annum probationis ante factam professionem. nu. 5. & 13.
- 2 Conditio uoluntaria uerē, propriē, & specificē debet adimpleri, non autem fictē, improprie, & per equipollens.
- 3 Monachari, seu monachus fieri uerē, & propriē quis ante professionem non dicitur.
- 6 Iuramentum monachorum, seu monialium ad quid obliget monasterium, & ipsos iurantes, & ad quid non.
- 7 Monachi, & moniales cum iuramento contrahentes possunt monasterio in acquirendis præiudicare.
- 8 Moniali mortua in monasterio infra annum probationis ante professionem factam, monasterium tenetur ad restitutionem dotis, & eius, quod sibi pro ingressu illius datum fuit.
- 9 Monasterium pro ingressu monialis quando aliquid licitē absque simonia accipiat, & num. 12.
- 10 Turpiter accipiens tenetur id, quod recipit, restituere danti, ex cuius parte nulla sit turpitudine.
- 11 Monachi quando bona ingressi monasterium restituere heredibus, seu uenientibus ab intestato debeant.
- 12 Monasterij ingressus factus probationis causa ingredientem non obligat, nec e contra.
- 13 Ingresso religionē decedenti infra annū probationis quis succedat.
- 14 Pactum de succedendo in dotibus etiam legatis monialis ingressu monasterium, si ea ante professionem factam decedat, ualeat. Pactum de succedendo quando ualeat, & quando non.
- 15 Legatum factum mulieri, cum monachabitur, seu si monasterium ingressa fuerit, uel si & quando nupsit, an ualeat tanquam purum, an uero tanquam conditionale.
- 16 Legatum de mille factum filie, si nupsit, & de quingentis, si monasterium ingressa fuerit, ualeat, nec conditio apposta reijciatur.
- 17 Professio, & oblatio facta ab infirmo in ultimo uite spiritu, & tempore, quo iam loquelam amiserat, nihil operatur ad fauorem monasterij, & in præiudicium heredum, aut fideicommissariorum. & num. 19.
- 18 Desponsatio cōcubina facta in ultimo uite spiritu ad effectū, ut filij ex ea nati legitimetur, nō nocet filiis legitimis, & naturalibus.

E P I T O M E.

MONIALI infra annum probationis ante factam professionem decedente, legatum ei factum a patre, cū monachabitur, heredi, non autem monasterio debetur, & monasterium tenetur ad restituendum omne id, quod pro ingressu recepit, hic probatur.

CONSILIUM XXVIII.

Miso eleganti consilio eximij aduocati una cum instrumento mutue promissionis factæ inter ipsas moniales ex una, & Ioannē Baptistam ex altera, concurro in sententiam Domini Consultoris, qui tam clarē, & doctē ad fauorem dicti Ioannis Baptistæ consuluit, q̄ uix aliquis dicendi locus superfit. Sed ne illotis, ut ita dixerim, pedibus pertranseam, pauca subiungam. Concludo igitur unā cum dicto Domino Consultore, q̄ monasterium tenetur ad restitutionem eius, quod habuit à dicto Ioanne Baptista, quodque nullū ius eidē monasterio competit agendi, & petendi ab ipso Ioanne Baptista residuum dotis, & promissionum instrumento prædicto: quoniam monasterium uirtute legati, nec potest illud residuū petere, nec retinere id, quod sibi datum fuit, nam illud fuit legatū sub cōditione, cū monachauerit, quæ uerba denotāt principaliter tēpus, & secundario conditionem, & suspēdunt, prout est de natura conditionis, ut probatur in l. qui promittit. ff. de cond. indeb. & iuxta ea, q̄ plenē habentur